

Peilbesluit Terwolde

Inspraaknota

Peilbesluit Terwolde

Inspraaknota

Inspraaknota peilbesluit 2023

status: Definitief
versie: 2.0
datum: maart 2023
kernwoorden: peilbesluit, Terwolde, waterpeilen, belangen, afweging, zienswijze
opdrachtgever: Ruben van Kessel
projectgroep:

Versie	Datum	Doel oplevering	Opgeleverd aan
1.0	2-2-2023	Collegiale toets	
2.0		Definitieve versie	AB

Inhoud

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.2	Doel en werkwijze	7
1.3	Leeswijzer	7
2	Zienswijzen	11
2.1	A	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2	B	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.3	C	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.4	D	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.5	E	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

---

1 Inleiding

1.1 Doel en werkwijze

Met het peilbesluit legt Waterschap Vallei en Veluwe voor de komende tien jaar de na te streven waterpeilen in Terwolde vast. In november 2022 is het ontwerp-peilbesluit door D&H van Waterschap Vallei en Veluwe vastgesteld. Vervolgens heeft het ontwerp ter inzage gelegen. In dit rapport worden de zienswijzen beschreven die tijdens de inspraakperiode zijn binnen gekomen. Daarnaast is ook de reactie van het waterschap hierop beschreven.

Om tot een gedegen onderbouwing te komen voor het peilbesluit van Terwolde zijn drie stappen doorlopen:

1. Gebiedsinventarisatie: de inventarisatie bestaat uit een gebiedsbeschrijving van de huidige situatie met aandacht voor landgebruik, hoogteligging, bodemopbouw etc. Daarnaast worden de huidige waterhuishoudkundige situatie en de geïnventarieerde wensen en knelpunten beschreven.
2. Gebiedsproces en belangenafweging: op informatieavonden zijn belanghebbenden geïnformeerd en zijn ervaringen en ideeën uit het gebied opgehaald. Aan de hand van de inventarisatie en opgehaalde informatie wordt een belangenafweging gemaakt. Op basis van deze belangenafweging worden de waterpeilen vastgesteld, met daarbij een beschrijving van de nieuwe situatie en benodigde maatregelen.
3. Vaststellen peilbesluit: na de inspraakperiode van het ontwerp-peilbesluit en het verwerken van de zienswijzen wordt het definitieve peilbesluit uiteindelijk vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het waterschap.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze inspraaknota zijn alle zienswijzen opgenomen die tijdens de inspraakperiode van het ontwerp-peilbesluit zijn binnengekomen. Per zienswijze is ook aangegeven wat de reactie van het waterschap

is en welke gevolgen de zienswijze heeft voor het peilbesluit van Terwolde.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de volgende achtergronddocumenten:

- Inventarisatierapport: De eerste stap voor het vaststellen van het peilbesluit was het opstellen van een inventarisatierapport waarin de huidige situatie is beschreven, met daarin opgenomen de knelpunten en wensen van het gebied.
- Rapport peilafweging: De tweede stap was het opstellen van een rapport waarin de verschillende belangen, de afweging daarvan, het peilenvoorstel en de onderbouwing daarbij zijn opgenomen.
- Ontwerp-peilbesluit: In november 2022 is het ontwerp-peilbesluit voor Terwolde vastgesteld, de zienswijzen zijn hier een reactie op.

2 Zienswijzen

2.1 A

<u>Inspreker:</u>	<u>Volgnummer:</u>
A	1
Peilvak	
GPG_1995 (oostkant Nijbroekse Wetering)	
Zienswijze	
<p>Het hoge waterpeil in peilvak GPG_1995 moet niet worden verhoogd. Het huidige peilbesluit heeft een maximum peil van 2.40 m NAP dat verhoogd wordt naar 2.50 m NAP. Op 10 januari 2023 is het peil 2.45 m NAP, wat te hoog is. In de zomer zijn er geen problemen wanneer het droog is. Het hoge peil moet alleen gehandhaafd worden wanneer het nodig is, maar dat is niet snel aan de orde. De sloten vallen momenteel niet droog.</p> <p>Toevoeging: In een navolgend gesprek tussen indiener zienswijze en Waterschap is naar voren gekomen dat men op een laag perceel zit in een klein peilvak met kleigrond. Inspreker wil niet dat het peil structureel op 2.50 m NAP komt te staan, maar dat dit in situaties gedaan wordt wanneer het gebied hierom vraagt.</p>	
Reactie waterschap	
<p>In uw inspraakreactie spreekt u de vrees uit, dat door het vastleggen van een hoger maximumpeil het toepassen daarvan ook in ongunstige periodes kan spelen. De relatief lage ligging van uw percelen en de kleiige bodem versterken de zorg. Aan de andere kant toont u begrip voor het in recente droge jaren gevoerde peilbeheer, dat in lijn is met de verandering die wij ontworpen hebben voor het peilgebied.</p> <p>Waterschap Vallei en Veluwe hanteert tegenwoordig een dynamisch peilbeheer, waarin het peil wordt beheerd op basis van actuele omstandigheden, binnen de marges die zijn vastgesteld in het peilbesluit. Het is ook bij andere waterschappen (bijvoorbeeld Waterschap Aa en</p>	

Maas) en Rijkswaterstaat (peilbesluit IJsselmeer) gebruikelijk geworden om een dynamisch peil vast te stellen, bestaande uit een minimum en maximum onder normale omstandigheden ("het gematigd klimaat dat we tot voor kort kenden") met daarbij een vaste marge voor beheer. Die vaste marge bedraagt bij Aa en Maas bijvoorbeeld 20 centimeter (normale omstandigheden) tot 30 centimeter (anticipatie op bijzondere omstandigheden en voor stedelijk gebied) en daarmee is deels voor hetzelfde bedoeld als het hogere maximumpeil dat wij willen vaststellen: bijzondere peilvoering rond droogte. Voor het peilbesluit Terwolde hebben we feitelijk kleinere marges vastgesteld, die passen bij de capaciteit en ligging van de watergangen in de peilgebieden.

Uw zorg zit er in dat opvolgers van de huidige peilbeheerders mogelijk minder gevoel hebben wanneer het hogere peil wel of niet gebruikt kan worden. Dat is vanzelfsprekend een breder aandachtspunt en opvolgers van de huidige beheerders worden uitgebreid ingewijd door de huidige beheerders, opdat zij de gebieden goed leren kennen. Het blijft mensenwerk, maar op deze manier verwachten wij de gebiedskennis te behouden. De eigenschappen van uw perceel, met klei in de ondergrond en laaggelegen, maakt uw situatie heel specifiek. U kunt, ook na een wisseling van de wacht onder onze mensen in het veld, altijd contact opnemen met de peilbeheerder als het peil naar uw idee te hoog is ingesteld op een bepaald moment. Indien u er met de beheerder niet uitkomt kunt u ons bellen of een email of brief sturen aan het waterschap. Bent u dan niet tevreden, dan kunt u gebruik maken van de klachtenregeling van ons waterschap.

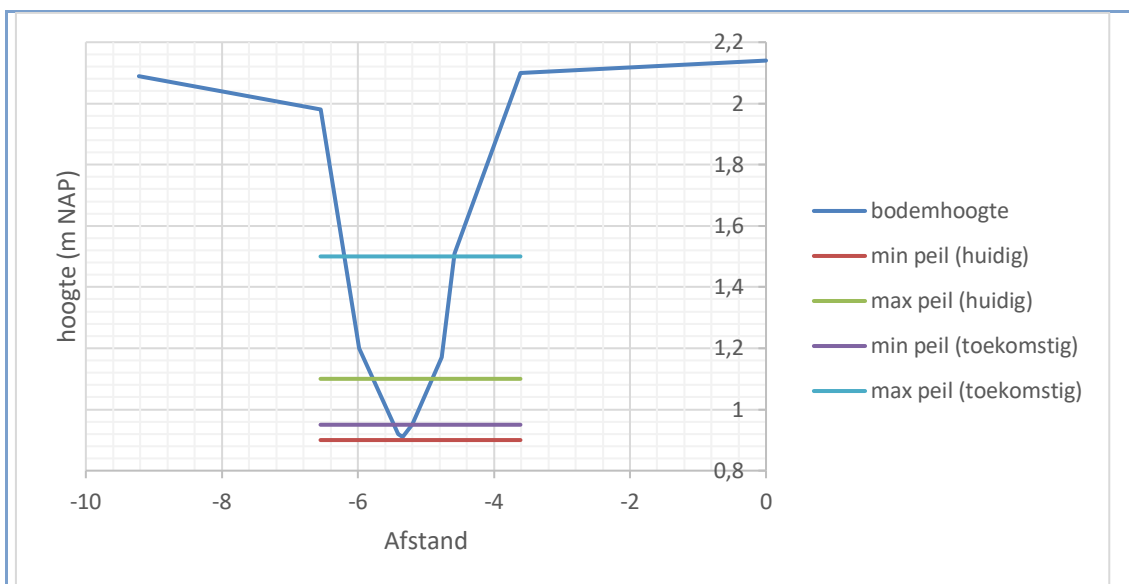
Er is voor ons geen aanleiding om de peilvoering uit het ontwerp peilbesluit terug te zetten tot de huidige peilen. Flexibel peilbeheer geeft de beheerders mogelijkheid om te gaan met actuele weersomstandigheden en de vraag vanuit het gebied. Een vastgelegde richtlijn voor de bovengemarge van de peilvoering zorgt voor een adequatere aanpassing aan droge omstandigheden.

Aanpassing peilbesluit

Geen.

2.2 B

<u>Inspreker:</u>	<u>Volgnummer:</u>
B	2
Peilvak	
GPG_889	
Zienswijze	
<p>Door verhoging van de peilen in de hoofdwatgang, wordt een aantak-kende sloot watervoerend. Hierdoor moet er een bredere mestvrije zone aangehouden worden langs de watgang. Inspreker zou liever geen stuw in de A-watgang willen hebben op de locatie waar deze nu gepland staat, maar ziet deze liever meer bovenstrooms, zodat er geen belemme-ring is met betrekking tot de mestwetgeving.</p>	
Reactie waterschap	
<p>De betreffende sloot is ingemeten door het waterschap om de gevolgen in beeld te krijgen. In onderstaande figuur is de slootbodem in combinatie met het huidige en toekomstige peil weergegeven. Hieruit blijkt dat bij de huidige peilen de sloot al watervoerend behoort te zijn (bodemhoogte is 0,91 m, huidig minimum peil is 0,9 m, huidig maximum peil is 1,1 m). De beperkte watervoerendheid komt momenteel doordat we stuw Zwanen-burg iets langer laag houden om wateroverlast te voorkomen in het noordelijke gebied van dit peilvak. Het hogere peil is voor landbouwkundig gebruik gewenst, waardoor het algemeen belang groot is. Het Waterschap zal een nieuwe stuw plaatsen in de A-watgang, waardoor er een grotere hoeveelheid water in de aantak-kende sloot zal komen en de sloot, net zoals bij de huidige peilen, watervoerend zal zijn.</p>	

Aanpassing peilbesluit

Geen.

2.3 C

<u>Inspreker:</u>	<u>Volgnummer:</u>
C	3
Peilvak	
Hele gebied tussen Apeldoorns Kanaal en de Grote Wetering	
Zienswijze	
<p>In ons gebied (met name tussen het Apeldoorns Kanaal en de Grote Wetering) is droogte een veel groter probleem dan wateroverlast. Vanaf 2018 t/m 2022 zijn vier jaren voorgekomen met extreme droogte! Dat is echt bijzonder en dat hebben wij in dit gebied niet eerder meegemaakt, perioden met grote droogte worden structureel zichtbaar. De gevolgen waren droge sloten, natuurschade en oogsterving, er groeide gewoon niets meer. Het vasthouden van water in die periode zoals u nu voorstelt, heeft geen enkel soelaas geboden voor dit probleem. Trachten water vast te houden in een periode van watertekort geeft mogelijk een paar dagen uitstel van executie maar is echt geen structurele oplossing gebleken. Water dat er niet is kun je niet vasthouden. Dit is ook duidelijk aangegeven tijdens de infoavonden.</p> <p><u>Kortom</u></p> <p>Uw oplossing om waterpeilen te verhogen in de zomerperiode is sowieso prima, maar geen toekomstbestendige oplossing voor het watertekort in genoemd gebied. Het is daarom niet effectief om deze oplossing voor een periode van 10 jaar met dit peilbesluit opnieuw vast te stellen.. Anders dan vaststellen van de huidige praktijk die niet werkt, is dit geen verbetering.</p> <p><u>Oplossingsrichtingen</u></p> <p>U geeft aan andere oplossingen voor het watertekort te onderzoeken, maar dat biedt voor ons nu weinig perspectief.</p> <p>De oplossing is volgens ons de aanvoer van water van elders. Een goed voorbeeld daarvan vinden we het principe van Vitens, waarbij de overtollige waterafvoer van een aantal beken met een pomp wordt teruggepompt naar hoger gelegen terrein op de Veluwe waar het infiltreert in de bodem en weer ter beschikking komt van het watersysteem. Eenzelfde principe zou gebruikt kunnen worden voor water dat tijdens de overschotperiode uit het gebied wordt afgevoerd naar de IJssel. Zonde om dat gebiedseigen water weg te laten stromen, pomp het terug de Veluwe op in een groot aan te leggen bassin of meer en hergebruik dat water in de zomerperiode om ons gebied op peil te</p>	

houden en ondertussen vindt infiltratie in de Veluwe plaats (mogelijk ten gunste van drinkwatervoorziening of het stromend houden van de vele beeksystemen op de Veluwe).

Een andere oplossing is de inzet van het (hooggelegen) Apeldoorns Kanaal als irrigatiekanaal voor dit hele gebied. Nu zakt het peil in dit kanaal tijdens droogte ook weg, maar worden de voorzieningen voor inpompen vanuit de IJssel wel voldoende gebruikt? En wat zou (extra goed) gezuiverd water vanuit de aan het kanaal gelegen zuiveringsinstallaties voor oplossing kunnen bieden om het kanaal en daarmee ons gebied van water te voorzien? We zien daarover in uw onderbouwing geen of onvoldoende afwegingen.

We begrijpen dat dergelijk plannen ambitieus en veelomvattend zijn, maar nu herkennen we geen enkele ambitie in het peilbesluit. Het enige in ons politieke landschap van tegenwoordig veelgebruikte argument "we gaan het onderzoeken" kennen we inmiddels wel, maar we willen niet nog eens 10 jaar wachten op verbetering van de huidige situatie en daar lijkt het met dit besluit wel naar toe te gaan. U zult begrijpen dat we dit verre van wenselijk vinden. We willen meer inspanningen zien om met een adequate waterbeheersing te voorzien in de kwaliteiten voor een leefomgeving zonder droogte problematiek. Daarom willen we graag zien welke extra inspanningen u zich getroost of voorneemt met betrekking tot de waterkwaliteit en -kwantiteit om daaraan te voldoen.

Het peilbesluit wordt vastgelegd voor een periode van 10 jaar. En helaas is het besluit en het onderbouwend rapport in onze ogen weinig toekomstgericht. Er ontbreekt een visie gericht op het verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving.

Alom wordt gesproken over de veranderingen die we zullen moeten realiseren ten gevolge van de problemen met klimaat, met stikstof, met onze waterkwaliteit. De wijze waarop we onze leefomgeving gebruiken en belasten zal moeten veranderen. En daarmee zal ook de manier waarop boeren de grond en het water benutten in de komende jaren veranderen. In dat licht lijkt het ons niet verstandig om nu een peilbesluit voor 10 jaar vast te leggen zonder een expliciete visie op genoemde ontwikkelingen.

Door ons (en ook door anderen op de belanghebbende bijeenkomst in Vorchten) is aangegeven dat in ons deel van het peilgebied (tussen Nieuwe en Grote Wetering) sprake is van droogte problemen. Naar ik heb begrepen kan ons gebied geen watertoevoer krijgen uit het gemaal bij Terwolde, maar worden wij gevoed door de Evergunne (die afhankelijk is van kwelwater). In droge tijden biedt dat geen soelaas en zou het water uit het Apeldoorns Kanaal een oplossing zijn. Maar het Apeldoorns Kanaal levert geen schoon water (vanwege stort vanuit de

waterzuiveringsinstallaties en vanwege het besluit om alleen de Grift als schoon watergebied aan te merken). Een ambitieuze, toekomstgerichte ambitie lijkt ons te zijn om de waterkwaliteit van het Apeldoorns Kanaal geschikt voor de natuur te maken en te laten voldoen aan de KRW-normen en de Natura 2000 normen voor waterkwaliteit.

Op basis van bovenstaande overwegingen dienen wij de volgende zienswijze in:

- Beperk de looptijd van het voorgenomen Peilbesluit Terwolde tot 2 jaar.
- Benut die twee jaar om een toekomstgerichte visie op de kwaliteit van onze leefomgeving te ontwikkelen, waar het de zorg om de kwantiteit en kwaliteit van het water betreft.
- Maak een plan om het water uit de zuiveringsinstallaties van Apeldoorn, Heerde e.a. te laten voldoen aan de Natura-2000 en/of KRW waterkwaliteitsnormen.
- Maak een plan om het (dan schone) water uit het Apeldoorns Kanaal te kunnen gebruiken als irrigatiewater voor het gebied tussen Nieuwe en Grote Wetering.

We vertrouwen er op dat u serieus aandacht besteedt aan deze zienswijze. En we zijn gaarne bereid onze overwegingen nader toe te lichten.

Reactie waterschap

Het waterschap wil ook een klimaatrobuust systeem ontwikkelen, dit is opgenomen in de Blauwe Omgevingsvisie 2050. Het gebied tussen het Apeldoorns Kanaal en de Grote Wetering valt buiten het peilbesluitgebied. Vanuit het peilbesluit kunnen wij hier momenteel geen aanpassingen doorvoeren. Het waterschap ziet er daarom van af om het peilbesluit voor een periode van slechts twee jaar vast te stellen.

Als waterschap kijken we in het gebied naar alle mogelijkheden voor watersparen en hergebruik van water. Wanneer dit ruimtelijke ontwikkelingen en/of functieveranderingen met zich meebrengt kan het peilbesluit partieel herzien worden. Dit houdt in dat een gedeelte van het peilbesluit tussentijds aangepast kan worden. Dit kan op elk moment en zal waar nodig ook worden opgepakt.

Ondertussen werkt het waterschap een toekomstgerichte visie uit (onder andere het verbeteren van het zuiveringswater om te benutten voor wateraanvoer). Zo zijn we momenteel bezig met het uitzoeken van de mogelijkheden voor alternatieve wateraanvoer in het gebied van het Apeldoorns Kanaal. Wij zijn in andere gebieden op de flank reeds bezig met het inventariseren van de mogelijkheden van drainage heuvelop. U gaf tijdens ons gesprek aan dat u graag wil dat uw visie aan het bestuur voorgelegd wordt, dit hebben wij ter kennisgeving gedaan.

Aanpassing peilbesluit

Geen.

2.4 D

<u>Inspreker:</u>	<u>Volgnummer:</u>
D	4
Peilvak	
De peilvakken in de gemeente Epe	
Zienswijze	
<p>Door de peilstijging verwacht men dat er enkele gevolgen kunnen optreden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een mindere werking van infiltratiekrachten. Dit effect zal niet groot-schalig zijn. Men ziet geen reden om een aanpassing te vragen. - Een verminderde stabiliteit van wegen. De wegen zijn al opgehoogd ten opzichte van de omliggende weilanden. Men ziet geen reden om een aanpassing te vragen. - Een verhoogde waterstand in de begraafplaats Oene. De begraaf-plaats ligt buiten het peilbesluitgebied. Men ziet geen reden om een aanpassing te vragen. - Een verlaagde doorvaarhoogte bij bruggen. De (gemeentelijke) bruggen moeten een doorvaarhoogte van minimaal 1,25 m hebben. Men kan niet garanderen dit nog te halen. Dit geldt voor bestaan-de, te renoveren of te vervangen bruggen. Men is niet tegen het verhogen van het peil, maar neemt aan dat het waterschap bij het verlenen van een watervergunning deze verhoging wel meeneemt in de overweging en de watervergunning wel afgeeft. Men ziet geen reden om een aanpassing te vragen, maar vraagt wel om reken-schap bij het verlenen van watervergunningen voor bruggen. - Men verwacht dat het waterschap indien nodig eerder dan 10 jaar handelt.	
Reactie waterschap	
<p>U geeft aan dat er naar aanleiding van uw onderzoek geen aanpassingen nodig zijn, maar dat u wel rekenschap wil bij het verlenen van waterver-gunningen voor bruggen. Wij kunnen niet garanderen dat er een watervergunning afgegeven wordt, omdat alle vergunningsaanvragen afzonderlijk beoordeeld worden. Wel kan er in zo'n geval maatwerk gebo-den worden, waarbij eventueel van de norm afgeweken kan worden. Daarnaast geeft u aan dat u verwacht dat indien nodig eerder dan 10 jaar gehandeld wordt. Wanneer hier aanleiding voor is, kan/wordt het peilbe-sluit partieel herzien.</p>	
Aanpassing peilbesluit	
Geen.	

2.5 E

<u>Inspreker:</u>	<u>Volgnummer:</u>
E	5
Peilvak	
Alle peilvakken met hoogspanningsmasten	
Zienswijze	
Men heeft een zienswijze ingediend voor wat betreft de stabiliteit van de hoogspanningsmasten in het gebied. Na overleg is deze zienswijze ingetrokken.	
Reactie waterschap	
De zienswijze is na overleg ingetrokken.	
Aanpassing peilbesluit	
Geen.	